

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено стратегічні напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах економічної нестабільності та воєнного стану. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами промислових підприємств на основі комплексного поєднання фінансового аналізу, планування, прогнозування, контролю та оперативного управління фінансовими потоками. Розкрито сутність механізму управління фінансовими ресурсами підприємства та охарактеризовано основні етапи його реалізації.

Ключові слова: фінансові ресурси, управління фінансовими ресурсами, механізм управління, фінансове планування, фінансове прогнозування, оборотні активи, фінансова стійкість, економічна нестабільність.

Abstract

Modern approaches to enterprise financial resource management under conditions of economic instability are investigated. The necessity of transforming traditional financial management approaches and implementing integrated models combining financial management, controlling, strategic planning, and risk management is substantiated. The essence of the financial resource management mechanism is defined and its main elements are characterized.

Keywords: financial resources, financial resource management, management mechanism, financial management, controlling, risk management, digitalization, economic instability.

Вступ

У сучасних умовах господарювання управління фінансовими ресурсами підприємства має вирішальне значення для забезпечення його стабільності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності. Високий рівень економічної невизначеності, інфляційні процеси, зростання вартості ресурсів, обмеженість інвестиційних можливостей, наслідки воєнного стану та підвищення фінансових ризиків зумовлюють необхідність пошуку ефективних стратегічних підходів до управління фінансовими ресурсами підприємства [1].

В умовах воєнного стану підприємства функціонують під впливом значних зовнішніх викликів, серед яких порушення логістичних зв'язків, нестабільність ринків збуту, дефіцит фінансових ресурсів, зростання виробничих витрат та ускладнення доступу до інвестиційних ресурсів. За таких умов особливого значення набуває забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами, підтримання належного рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Стратегічні напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства спрямовані на забезпечення раціонального формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Ефективна система управління фінансовими ресурсами в сучасних умовах повинна базуватися на комплексному поєднанні фінансового аналізу, планування, прогнозування, контролю та оперативного управління фінансовими потоками підприємства.

Дослідження стратегічних напрямів удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства має важливе теоретичне та практичне значення, оскільки сприяє підвищенню ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств, зміцненню їх фінансової стійкості та забезпеченню стабільного розвитку в сучасних економічних умовах.

Результати дослідження

Ефективне управління фінансовими ресурсами є однією з ключових передумов забезпечення стабільності функціонування промислових підприємств, підтримання їх фінансової стійкості та конкурентоспроможності. Вплив кризових явищ, наслідків воєнного стану, нестабільності ринкового середовища, зростання виробничих витрат і фінансових ризиків зумовлює необхідність удосконалення механізмів управління фінансовими ресурсами та підвищення ефективності їх формування, розподілу й використання.

Управління фінансовими ресурсами промислового підприємства повинно здійснюватися на основі комплексного підходу, який поєднує процеси фінансового аналізу, планування, прогнозування, контролю та оперативного управління фінансовими потоками підприємства. Ефективність управління фінансовими ресурсами значною мірою залежить від узгодженості процесів формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, а також своєчасності прийняття управлінських рішень.

Механізм управління фінансовими ресурсами підприємства доцільно розглядати як комплекс взаємопов'язаних методів, інструментів, важелів та управлінських рішень, спрямованих на забезпечення ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства. Ефективність функціонування такого механізму значною мірою залежить від узгодженості процесів фінансового аналізу, планування, прогнозування, контролю та оперативного управління фінансовими потоками підприємства [2].

Необхідність удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства зумовлена потребою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, забезпечення фінансової стійкості та адаптації підприємства до нестабільних умов господарювання. Недостатня ефективність управління фінансовими ресурсами може призводити до зниження ліквідності, погіршення платоспроможності, уповільнення оборотності оборотних активів, дефіциту грошових коштів та зниження результативності фінансово-господарської діяльності підприємства [1; 3].

Процес удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства повинен здійснюватися послідовно, комплексно та бути спрямованим на забезпечення стратегічних і поточних цілей розвитку підприємства. Ефективність управління фінансовими ресурсами значною мірою залежить від узгодженості управлінських рішень, своєчасності отримання інформації, якості фінансового планування та рівня контролю за використанням фінансових ресурсів підприємства.

Структурно-логічну схему удосконаленого механізму управління фінансовими ресурсами промислового підприємства наведено на рис. 1. Розроблений механізм передбачає послідовну реалізацію взаємопов'язаних етапів управління фінансовими ресурсами підприємства та спрямований на підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.

Першим етапом механізму є формування інформаційної бази управління фінансовими ресурсами підприємства. На даному етапі здійснюється аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства, оцінка фінансового стану, аналіз структури фінансових ресурсів, доходів, витрат, ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності підприємства. Встановлено, що саме якість інформаційного забезпечення є основою ефективності подальших управлінських рішень.

Наступним етапом механізму є фінансове планування та прогнозування потреби у фінансових ресурсах підприємства. Визначено, що в сучасних умовах особливого значення набуває використання методів фінансового прогнозування, які дозволяють оцінити перспективні потреби підприємства у власних і залучених фінансових ресурсах, визначити оптимальну структуру капіталу та забезпечити фінансову стійкість підприємства у довгостроковій перспективі [3].

Третій етап механізму передбачає прийняття та реалізацію управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства. Встановлено, що стратегічними напрямками удосконалення управління фінансовими ресурсами промислових підприємств є оптимізація структури оборотних активів, прискорення оборотності дебіторської заборгованості, підвищення ефективності управління запасами, удосконалення системи управління грошовими потоками та забезпечення раціонального співвідношення між власними і залученими джерелами фінансування.

Важливою складовою механізму є система фінансового контролю та оцінювання результативності управління фінансовими ресурсами підприємства. На даному етапі здійснюється контроль за виконанням фінансових планів, оцінка ефективності використання фінансових ресурсів, аналіз результативності управлінських рішень та визначення напрямів подальшого вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами підприємства.

Сформований механізм управління фінансовими ресурсами дозволяє забезпечити підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, своєчасне виявлення фінансових ризиків, покращення системи фінансового планування та контролю, а також підвищення рівня фінансової стійкості й платоспроможності підприємства.

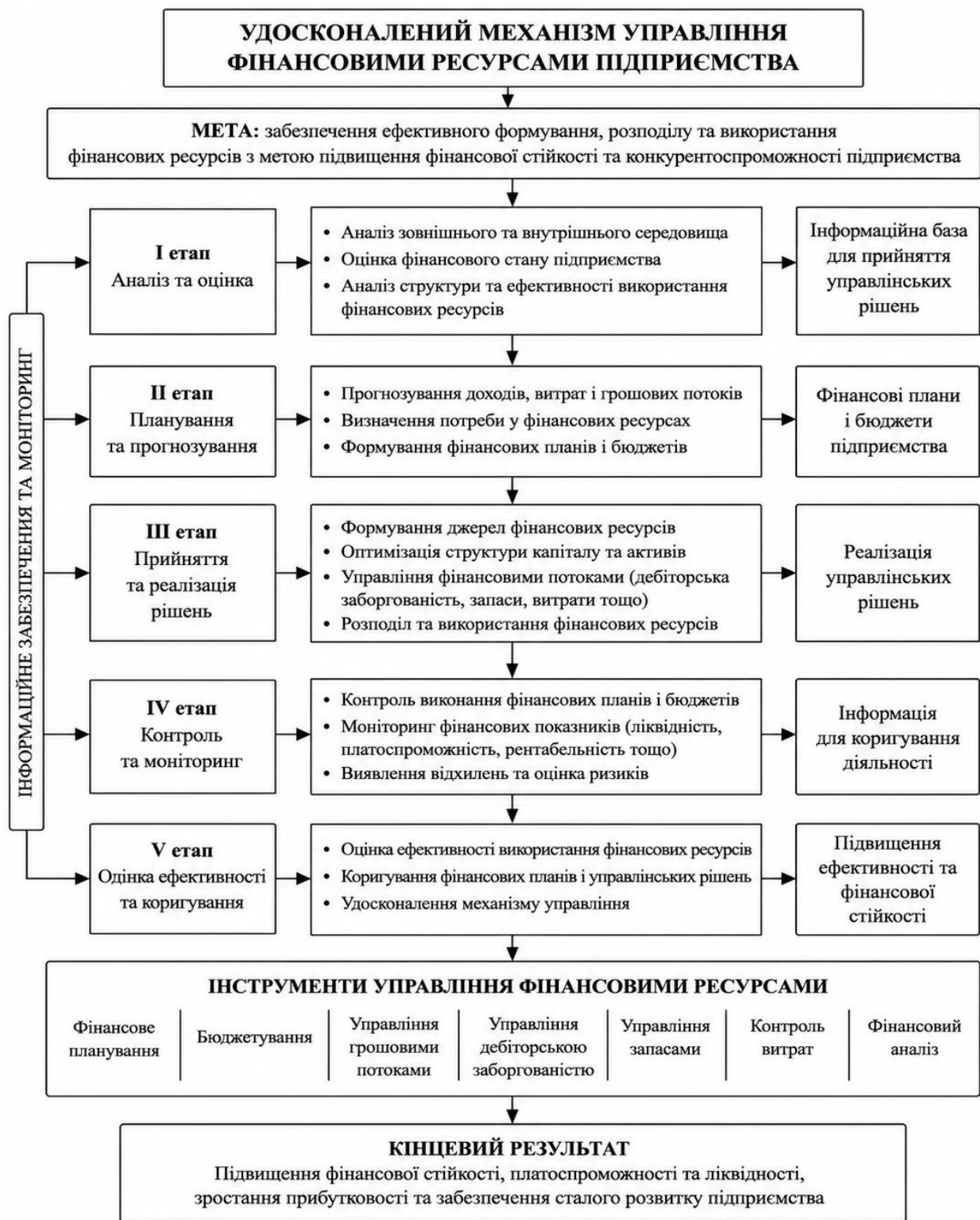

Рисунок 1 - Структурно-логічна схема удосконаленого механізму управління фінансовими ресурсами промислового підприємства

Реалізація запропонованих заходів сприятиме прискоренню оборотності фінансових ресурсів, підвищенню результативності фінансово-господарської діяльності та забезпеченню стабільного розвитку промислових підприємств. Удосконалений механізм може бути використаний у практичній діяльності промислових підприємств під час формування системи фінансового управління.

Висновки

Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами є важливою передумовою забезпечення ефективності функціонування промислових підприємств в умовах економічної нестабільності та воєнного стану. Проведене дослідження дозволило встановити, що ефективне управління фінансовими ресурсами повинно базуватися на комплексному поєднанні фінансового аналізу, планування, прогнозування, контролю та оперативного управління фінансовими потоками підприємства. Запропонований механізм управління фінансовими ресурсами забезпечує системний підхід до процесів формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства, а також створює передумови для підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Реалізація удосконаленого механізму сприятиме підвищенню рівня фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства, покращенню системи фінансового планування та контролю, оптимізації структури фінансових ресурсів і прискоренню оборотності оборотних активів. Впровадження сучасних підходів до управління фінансовими ресурсами дозволить забезпечити адаптацію промислових підприємств до нестабільних умов господарювання, підвищити результативність використання фінансових ресурсів та забезпечити стабільний розвиток підприємств у довгостроковій перспективі [1-3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонюк О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах нестабільності економіки. *Сталій розвиток економіки*. 2024. Вип. 2(49). С. 90-93.
2. Ромашко О. М., Бариліяк В. О. Теоретичні засади формування механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 5. С. 180-184.
3. Наконечна С. А. Механізм управління фінансовими ресурсами підприємства. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 8. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15204547> (дата звернення 10.05.2026).

Боковець Вікторія Вікторівна – доктор економічних наук, професор кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: bokovets.v@ukr.net

Пілявоз Людмила – здобувач групи MBA-24мз, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Viktoriia V. Bokovets – Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bokovets.v@ukr.net

Lydmila Piliavoz – Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia